

Livsviktigt

NR 2 • 2017

För Sveriges Livsmedelshandlare

TEMA
UTRUSTNING
&
HANTERING

Lokala träffar ska öka kunskapen om brott i butik

Smart pooling ska underlätta flödet med srs-backar

Branschen nobbar kommunalisering av förpackningsinsamling

GENERÖSA RABATTER VID VARJE KÖP - DET ÄR VÄGEN TILL KUNDENS HJÄRTA OCH DÄRMED DENNES PLÅNBOK, ENLIGT EN SIFO-UNDERSÖKNING BESTÄLLD AV VISMA RETAIL. OCH DAGLIGVARUHANDELN ÄR BÄST PÅ ATT PREMIERA LOJALA KUNDER.

4 Nyheter

Ica-handlarnas Förbund uppmanar handlare att bjuda in lokala beslutsfattare och företrädare för rättsväsendet till möten för att diskutera brott i butik.

5 Nyheter

Svensk Handel har utvecklat sin digitala plattform för sitt Säkerhetscenter. Till Säkerhetsveckan lanseras också en app som man kan använda för att anmäla brott.

7 Nej till kommunalisering

Regeringen vill kommunalisera insamlingsansvaret för förpackningsavfall, något som branschen reagerar negativt på.

9 Smart pooling

Den 15 maj lanserar Svenska Retursystem Smart pooling som är en ny digital plattform som kan ge dagligvarubranschen ökad kontroll och förenklar administrationen för alla typer av lastbärare.

12 Hallå Där!

Hallå Bengt Nilervall, betalansvarig på Svensk Handel. Jag har knappt sett till de nya mynten och snart är de gamla ogiltiga. Hur går det med sedel- och myntutbytet för handlarna?

13 Välkommen till Årsstämman

Den 6 april 2017 är det dags för Livsmedelshandlarnas årsstämma. Kom dit och påverka vad Livsmedelshandlarna ska arbeta med i framtiden och passa på att träffa trevliga kollegor under lättsamma former.

4

ELISABETH DUE
NÄRINGSLIVSEKSPERT
ICA-HANDLARNAS FÖRBUND

7

9

Tidningen Livsviktigt ges ut av Livsmedelshandlarna som är en oberoende branschorganisation för handlare inom dagligvaruhandeln. Livsmedelshandlaren kostar 800 kronor per år och ingår i serviceavgiften.

Ansvarig utgivare och VD
Pär Bygdesson

Redaktör
Marie Halldestam

Tryck
Peter Dahlberg,
Peter Dahlberg Design

Reporter/fotograf
Claes Hallencreutz

Produktion
Caleida Media

Annonser
annons@caleidamedia.se

livsmedels
HANDLARNAS

Regeringsgatan 60 • 103 29 Stockholm
www.livsmedelshandlarna.se • 08-20 24 50

Twitter:
@handlare • info@livsmedelshandlarna.se

Effekter av höga lönekostnader

Det måste ha suttit långt inne för LO att gå ut och prata om att det behövs jobb med lägre löner än de vi har idag för att kunna öka antalet arbetstillfällen för de med lägst utbildning.

Förutom att arbete ger lön istället för bidrag hjälper det till att bygga andra värden för människor. Värden som självkänsla och att du är med och bidrar till att saker ska bli bättre.

Jag tror detta är nödvändigt, men samtidigt finns det en aspekt av höga lönekostnader som är positivt. På samma sätt som att höga miljöskatter och –avgifter är positiva. De frigör en av mänsklighetens starkaste och mest värdefulla krafter. Kreativiteten.

Eftersom ytterst få är villiga att betala mer än vad de måste, börjar hjärnor gå ingång för att hitta vägar framåt, som gör att det blir billigare. Det som man till vardags kallar för att öka produktiviteten.

Logistikproffs

Få, om ens något land, har högre lönekostnader än vad Sverige har.

” *Eftersom ytterst få är villiga att betala mer än de måste, börjar hjärnor gå igång för att hitta vägar framåt, som gör att det blir billigare.*

Det har bland annat lett till att vi är oerhört duktiga på logistik.

Företag som IKEA och H&M är globala framgångar som till stora delar bygger på att förbättra och förenkla logistiken.

Unika system för litet land

För dagligvarubranschen har detta lett till breda samarbeten och utnyttjande av modern teknik som är ytterst ovanligt i Sverige.

I relation till vårt lands storlek är vi utan jämförelse den största nyttjaren av GS1s tjänster och produkter. GS1 är mest känt för sina streckkoder. Ett annat, unikt svenskt system, är Svenska Retursystem.

Deras backar och pallar har sitt ursprung i nittiotalets miljödebatt, men har förutom miljövinster även hjälpt till att driva ut stora mängder kostnader ur branschen. Rätt skött är hanteringen av varor i dessa backar och på dessa pallar enklare, snabbare och effektivare.

Smart Pooling löser problem

Men allt kan bli bättre. Under 2016 startade Livsmedelshandlarna ett projekt för att ta reda på fakta kring hantering, kontroll och svinn av SRS-backar och –pallar i butik. Vi fann i den studien stor potential till förbättring.

Svenska Retursystem tog till sig materialet på ett mycket bra sätt och som vi kan berätta om i detta nummer av Livsviktigt kommer det nya Smart Pooling-systemet, som till stora delar kommer att lösa många av butikerna problem kring hanteringen av lådor och pallar.

Kom till årsstämman

Vill även passa på att slå ett extra slag för att du som medlem ska komma till årets stämma. Den 6 april klockan 15 är det årsmöte med efterföljande middag.

Vi kommer att vara på Ballbreaker Kungsholmen, Lindhagensgatan 114 i Stockholm. Kom dit, påverka vilka frågor Livsmedelshandlarna ska fokusera på i framtiden och träffa ypperliga kollegor under trevliga former!

Pär Bygdesson
vd Livsmedelshandlarna

SVENSKA RETURSYSTEMS BACKAR

Fakta | vecka 17 Säkerhetsveckan

- Säkerhetsveckan är ett initiativ mellan Livsmedelshandlarna, Svensk Handel och Icahandlarnas Förbund som syftar till att öka antalet anmälningar av brott i butik för att synliggöra omfattningen av brottsligheten.
- Säkerhetsveckan hölls för första gången i fjol 2016 under vecka 17 och är en återkommande satsning varje år.
- Säkerhetsveckan bygger på Svensk Handels säkerhetspolitiska program i fyra åtgärds punkter:
 1. Fler synliga poliser
 2. Effektivare hantering av brotten i butik
 3. Butiken ska vara en fredad zon (idag är kontaktförbud kopplat till person och inte till en fysisk plats)
 4. Kraftfullare straff vid återkommande brott såsom stölder, rån mm. (dvs att straffrabatten tas bort)
- Brott kan anmälas via Svensk Handels Säkerhetscenter på www.svenskhandel.se samt fr o m v 16 via en app som kommer att kallas "Svensk Handel Säkerhetscenter".
- I år uppmanas butiker att, förutom anmäla alla brott under Säkerhetsveckan, också att ordna träffar för lokala beslutsfattare och poliser, enskilt eller tillsammans med andra handlare på orten

2%

av snatterierna polis-anmäls vanligtvis men under säkerhetsveckan 2016 gick anmälningarna upp med 40 procent.

Lokala träffar ska öka kunskap om brott i butik

Ica-handlarnas Förbund, som är en av parterna bakom initiativet Säkerhetsveckan, uppmanar handlare att enskilt eller tillsammans med andra handlare på orten, att bjuda in lokala beslutsfattare och företrädare för rättsväsendet till möten för att diskutera brott i butik.

Ica-handlarnas Förbund som tillsammans med Livsmedelshandlarna och Svensk Handel är med och arrangerar Säkerhetsveckan igen i vecka 17.

Detta för att handlare ska anmäla alla brott under Säkerhetsveckan i syfte att beslutsfattare och ansvariga inom rättsväsendet ska ta brotten i butik på allvar.

Bjud in på fika

Nu uppmanar Ica-handlarnas Förbund handlarna att ordna träffar på det lokala planet också.

– Det är viktigt att inte glömma

bort butiken i det här. Politiker och poliser måste bli uppmärksammade på hur verkligheten faktiskt ser ut. Det är ju i butikerna det händer så då vore det bra om de lokala aktörerna möts och diskuterar vad som kan göras, säger Elisabeth Due, ansvarig för näringslivs- och branschfrågor på Ica-handlarnas Förbund.

Behöver hjälp

Även om polis och kommun har i sina uppdrag att mötas och diskutera anser Elisabet Due att det vore bra om inbjudan kom från handlarna.

– Det behöver inte vara någonting komplicerat utan man kan exempelvis bjuda in lokalpolisområdeschefen och kommunstyrelsens ordförande kring fikabordet i butiken. Sådana möten tror jag ger ganska mycket. Om beslutsfattare och poliser kommer ut i butiken och ser hur handlarna har det och hur mycket handlarna gör för att skapa en säker miljö och förebygga brott så blir det mer påtagligt vilken hjälp handlarna behöver. Särskilt om de också får höra hur mycket tid och resurser handlarna lägger ner på att stävja brott. Tid och resurser som skulle kunna användas till att skapa ännu mer trivsel i butiken, säger hon.

ELISABETH DUE
NÄRINGSLIVSEXPERT
ICA-HANDLARNAS FÖRBUND

Text: Marie Halldestam

Skaffa appen och anmäl brott

Säkerhetsveckan, som infördes vecka 17 i fjol, uppmanade handlarna att anmäla alla brott i butik. Veckan fick ett stort genomslag bland allmänhet, politiker och hos polisen mycket tack vare att anmälningarna gick upp med 40 procent men också för alla de opinionsinsatser som skedde under veckan. Nu är Säkerhetsveckan tillbaka i år igen. Nytt är bland annat att en app kopplad till Svensk Handels Säkerhetscenter kommer att lanseras.

Många handlare följde uppmaningen att anmäla brott under Säkerhetsveckan vilket uppdagade en statistik som vittnade om en annan verklighet bortom fattningsförmågan.

Anmälningarna gick upp med 40 procent under veckan. Lägg därtill mörkertalen.

Viktig statistik

Livsmedelshandlarna fortsätter samarbetet med Svensk Handel och Ica-handlarnas Förbund och Säkerhetsveckan körs igen i år, i vecka 17.

Hjälp till att visa på problemet, anmäl alla brott. Statistiken behövs för att politiker och ansvariga inom polisen ska ta problemet på allvar och skapa bättre möjligheter att gripa gärningsmän och tryggare butiker.

Anmäl ändå

– Vi vet att många handlare låter bli att anmäla exempelvis snatterier eftersom det sällan leder till några påföljder för förövaren. Men om brotten inte anmäls så syns de inte i

statistiken och då tas de inte heller på allvar. Framför allt vill vi att alla stölder, rån, hot och liknande ska anmälas. Så länge som detta inte görs syns inte hur allvarligt utsatt handeln är för brott, säger Per Geijer, Säkerhetschef på Svensk Handel.

Anmäl via Säkerhetscenter

För att förenkla för handlarna att anmäla brott har Svensk Handel skapat ett Säkerhetscenter på sin hemsida som är lätt att navigera. Via den anmäls brotten automatiskt till såväl polisen som försäkringsbolaget om man klickat i de rutorna. Samtidigt får Svensk Handel en möjlighet att samla på sig värdefull statistik.

Skaffa appen

I år har man utvecklat Säkerhetscentret ytterligare med en ny teknisk plattform och lagom till Säkerhetsveckan kommer en app att lanseras. Appen kommer att finnas för både Android och iPhone och den lanseras vecka 16 och kommer att heta

Anmäl säkerhetshändelse

Glöm inte att bocka i "Polis" om du vill göra en polisanmälan. För närvarande går det inte att bifoga bilder eller personuppgifter på misstänkta, dessa måste lämnas över till polis på annat sätt.

Händelse *

- Rån
 Inbrott
 Stöld/Snatteri
 Bedrägeri
 Bluffaktura
 Hot & våld
 Skadegörelse
 Brand
 Vattenskada
 Övrig händelse

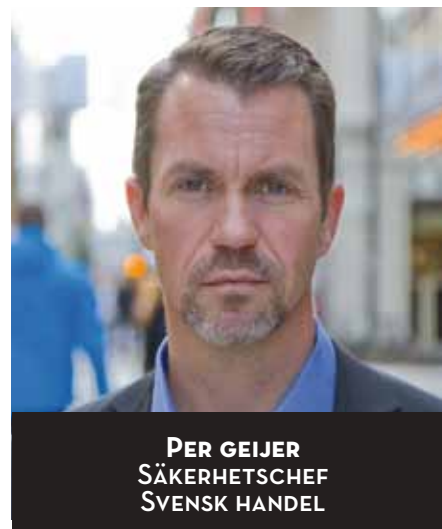
Jag vill samtidigt skicka en anmälan till:

- Polis
 Försäkringsbolag

”Svensk Handel Säkerhetscenter”.

– Vi rekommenderar handlarna att ladda ned appen för det blir så mycket enklare för dem att anmäla brottet eftersom mobilen bär man alltid med sig. Man kan i stort sett anmäla brottet precis när det hänt genom den här appen, säger Per Geijer.

Text: Marie Halldestam

PER GEIJER
SÄKERHETSCHEF
SVENSK HANDEL

DAGLIGVARUHANDELN BÄST PÅ KUNDKLUBBAR

Generösa rabatter vid varje köp – det är vägen till kundens hjärta och därmed dennes plånbok, enligt en Sifo-undersökning beställd av Visma Retail. Och dagligvaruhandeln är bäst på att premiera lojala kunder.

Hela 87 procent av de tillfrågade svenska konsumenterna värderar högt eller mycket högt att en kundklubb har generösa rabatter.

Dessutom värdesätter tre av fyra kundklubsmedlemmar att få rabatter varje gång man handlar.

Dagligvaruhandeln är den bransch som enligt undersökningen är mest generös med rabatter till kundklubsmedlemmar. 74 procent av de tillfrågade kunderna anser att de får attraktiva erbjudanden och att det lönar sig att vara medlem jämfört med exempelvis kundklubbar i modebranschen där 59 procent av medlemmarna tycker att de får generösa rabatter.

– Det är viktigt att kundklubbar inkluderar rabatter och erbjudanden i sin strategi för att långsiktigt få lojala och återkommande kunder, samtidigt som det driver spontant försäljning vid butiksbesök. Konsumenterna är idag mer priskänsliga och vill få tillbaka attraktiva, relevanta och personligt anpassade erbjudanden i rätt sammanhang mot att de är lojala, säger Peter Fischer i en kommentar.

Källa: Visma Retail

400

priskontrollanter tänker brittiska kedjan Sainsbury's säga upp eftersom prisetiketterna blir digitala och de blir utan jobb.

Matfusk ska kunna ge fängelsestraff

Regeringen har lagt fram ett lagförslag där allvarliga brott mot livsmedelslagen ska kunna resultera i fängelse i högst två år.

– Matfusk är oacceptabelt. Det skadar förtroendet för svenska livsmedel och det svenska varumärket, som står för hållbarhet, god djurhållning och låg antibiotikaanvändning. Det är därför viktigt att Sverige signalerar att brott mot livsmedelslagen tas på största allvar. Det ska kosta att lura konsumenterna, säger landsbygdsminister Sven-Erik Bucht.

Skärpning av straffskalan

I mars 2016 beslutade landsbygdsminister Sven-Erik Bucht att ge expedition- och rättschefen Mats Wiberg i uppdrag att se över frågor om straffskalan och sanktionsavgifter på områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter och djurskydd. Nu har förslaget skickats ut på remiss.

Förslaget innehåller en tydlig skärpning av straffskalan där allvarliga brott mot livsmedelslagen ska kunna ge fängelse i högst två år. Tidigare fanns inte fängelsestraff med i straffskalan.

För vissa mindre allvarliga överträdelser, som till exempel då administrativa bestämmelser brutits, föreslås det att ett sanktionsavgiftssystem införs som hanteras av kontrollmyndigheterna.

Det kommer fortfarande att vara möjligt att döma ut bötesstraff för andra överträdelser än de som omfattas av sanktionsavgiftssystemet.

Dagligvaruhandeln nöjd

– I takt med att livsmedelsbedrägerier har blivit en ny marknad för den organiserade brottsligheten ökar risken att även handeln blir lurad.

Regeringens förslag välkomnas därför av dagligvaruhandeln, säger Magnus Nikkarinen, näringspolitiskt ansvarig på Svensk Dagligvaruhandel till Icanyheter Update.

Lagändringarna ska, enligt förslaget, träda i kraft den 1 juli 2018.

Källa: Regeringen

Smittskyddsläkare varnar för färsk kyckling

Flera smittskyddsläkare varnar nu för färsk kyckling. På kort tid har antalet svenskar som blivit svårt sjuka av campylobacter ökat kraftigt

”Jag uppmanar allmänheten att undvika färsk kyckling för att minska risken att insjukna i campylobacterinfektion”, skriver Signar Mäkitalo, smittskyddsläkare i Region Gävleborg, i ett pressmeddelande.

Även Malin Bengnér, smittskyddsläkare i Jönköpings län, uppmanar till försiktighet alternativt att undvika färsk kyckling helt och hållet.

Att smittskyddsläkare går ut och varnar befolkningen angående ett livsmedel utan att vara i samklang med berörda myndigheter, som Folkhälsomyndigheten eller Livsmedelsverket, är extremt ovanligt.

– Det är mitt ansvar enligt smittskyddslagen att informera och ge råd till befolkningen, säger Signar Mäkitalo till TT.

Jordbruksverket har velat understryka konsumenternas ansvar, att vara nog med kökshygien. ”Vi vill ju inte att människor blir skräckslag-

na och slutar äta svensk kyckling”, som myndigheten skriver i ett mejl. Men att svenskarna blivit slarvigare i köket tror inte Signar Mäkitalo på.

– Det måste finnas andra orsaker till ökningen av sjukdomsfallen, säger han.

Branschen har tidigare sagt att man identifierat ett problem på ett slakteri, men trots åtgärder har antalet sjukdomsfall inte gått ned.

Källa: TT

Branschen nobbar kommunalisering av förpackningsavfall

KAROLINA SKOG (MP)
MILJÖMINISTER

Regeringen vill kommunalisera insamlingsansvaret för förpackningsavfall, något som branschen reagerar negativt på.

Sedan 1993 regleras avfallshanteringen av producentansvarslagen. Det innebär att den som sätter en förpackning på marknaden och ansvarar för att den samlas in och återvinns.

Nu vill regeringen, med miljöminister Karolina Skog (mp) i spetsen begränsa producentansvaret till att bara reglera vad som sätts på marknaden. Insamling och ägandet av förpackningsmaterialet ska enligt hennes förslag övergå till kommunal regi.

Ledande i återvinning

Syftet är att göra det lättare för medborgarna, att effektivisera återvinningen samt att få kommunerna att ta ett större helhetsansvar.

– Vi samarbetar gärna med kommunerna men att minska producentansvaret löser ingenting. Vi vill att ansvaret för kretsloppet med förpackningar, från att de tillverkas, samlas in och återvinns, ska ligga på producenterna. Det är effektivt och som det ser ut idag så når vi alla återvinningsmål. Vi är också ledande i ett internationellt perspektiv, säger Karin Brynell, vd för Svensk Dagligvaruhandel.

Runda-bords-samtal

Karolina Skog har nu bjudit in intressenterna till en rad runda-bords-samtal under våren. Där kommer frågan diskuteras för att komma fram till ett slutgiltigt förslag. Inbjudna är dels producenterna, men även SKL, Avfall Sverige och alliansen.

Utvecklande industri

Avfallshanteringen med förpackningar har utvecklats för alla inblandade och nya tekniker och lösningar tas kontinuerligt fram. En kommunalisering skulle riskera att den inneboende innovationskraft som finns i en konkurrensutsatt marknad spolieras.

– Jag inser att miljöminister Karolina Skog vill värna konsumenter som vill hantera sitt avfall enklare och att hon vill göra återvinningen mer rationell men en kommunalisering är fel väg att gå. Vad är det som säger att kommunerna ska kunna sköta det här bättre än producenterna? Jag anser att de problem som finns kvarstår oavsett vem som sköter insamlingen, säger Karin Brynell.

FTI, Förpacknings- och tidningsinsamlingen, är mycket kritiska till Miljöministerns ”sopreform”, som de

kallar förslaget och menar att det är dåligt underbyggt.

Inte utrett frågan

”Den senast gjorda analysen av återvinningsprocessen (2011 – 2014) skedde på regeringens uppdrag och landade i att den förra regeringen beslöt bibehålla producentansvaret med förtydligade krav på producenterna och på insamlingsystemet för att nå höjda återvinningsmål år 2020. Ett beslut som byggdes på deras värdering av presenterade fakta. DN:s artikel* indikerar att den tidigare regeringsutredningen inte ligger till grund för ministerns reformförslag. Man kan ana att förslaget saknar faktaoch analys av orsak och verkan på de problem som ministern vill lösa. Därför är risken stor att ett skrotande av producentansvaret leder till mindre återvinning av förpackningar och tidningar. Inte till mer.”

* DN Ekonomi, 2017-02-01, ”Miljöministern vill skrota sopsystemet”

SRS lanserar Smart pooling i maj

Den 15 maj lanserar Svenska Retursystem Smart pooling som är en ny digital plattform som kan ge dagligvarubranschen ökad kontroll och förenklar administrationen för alla typer av lastbärare.

Nu börjar Svenska Retursystems arbete med att ta fram en branschgemensam digital plattform ta form. Smart pooling kallas plattformen där man kan hålla reda på var returpallar och returlådor befinner sig i flödet.

Varje butik kan registrera sina pallar på ett enkelt sätt och även andra lastbärare utanför SRS' system så att handlarna kan ha koll på in- och utflödena.

Medlemmar som påverkat

– Smart pooling har sin grund i de analyser som Livsmedelshandlarna gjorde förra året och vi är mycket glada för det arbete som våra medlemmar, handlarna Andreas Norlin på Hemköp Gnesta och Börje Johansson på Ica Supermarket Skogås, har gjort i Smart poolings referensgrupp. De har lagt ned mycket arbete på att det ska bli så bra som möjligt för butikerna, säger Pär Bygdesson, vd Livsmedelshandlarna.

Bergendahls i pilotstudie

Systemet utvecklas i samarbete med kunderna och först ut att testa plattformen är Bergendahls. Varje dag administrerar Bergendahls 6 000-8 000 lastbärare – olika typer i flera system. De vill, liksom alla i branschen, ha en bra kontroll över sina lastbärare. Något som hittills har varit mycket

komplikerat och tidskrävande.

– Vi hade påbörjat en förstudie kring ett stödsystem men insåg att det var oerhört kostsamt att ta fram en egen lösning. För oss som både är ägare och kund till Svenska Retursystem, är det självklart att delta i utvecklingsarbetet för att ta fram en gemensam plattform för branschen, säger Stefan Karlsson, logistikutvecklingschef på Bergendahls.

Krav från branschen

Med Smart pooling samlas all lastbärrinformation, oavsett lastbärartyp, på ett ställe. Alla producenter, grossister, butiker, restauranger och storhushåll kommer att kunna använda Svenska Retursystems verktyg. Tanken är att det ska spara både tid och pengar.

– Vår utveckling av Smart pooling är en del av vårt uppdrag från branschen att förenkla och miljöanpassa varuflödena, samt att möta framtidens krav. Plattformen är en

förutsättning för att skapa smarta lastbärare med en inbyggd intelligens. Det kan i sin tur förbättra kontrollen av exempelvis kylkedjan vilket kan bidra till minskat matsvinn, säger Anna Elgh, VD på Svenska Retursystem.

Går live i maj

Den 15 maj går Smart pooling live och då kommer alla handlare, och även producenter och grossister, att kunna använda sig av det.

– Arbetet med best practice för butikerna har påbörjats. Framåt blir det fokus på uppföljning och utveckling anpassad för användarna, säger Ida Bernstone, logistikutvecklare på SRS.

Livsviktigt kommer att följa upp Svenska Retursystems arbete med best practice och återkomma med handfasta exempel, tips och råd hur man kan använda sig av Smart pooling. Till dess visar vi en schematisk bild över hur det fungerar på nästa uppdrag.

Text: Marie Halldestam

FAKTA | SMART POOLING

VAD ÄR DET? Ett administrativt verktyg – en digital plattform – för hantering av dagligvarubranschens olika lastbärare, exempelvis returpallar, rullburar, tråpallar, mejerilådor och pallkragar i olika system.

VARFÖR BEHÖVS DET? För att få ökad kontroll och förenkla administrationen för alla typer av lastbärare, vilket ger stora tidsvinster och kostnadsbesparingar i dagligvarubranschen. Systemet är en förutsättning för att i nästa fas skapa Smarta lastbärare med inbyggd intelligens.

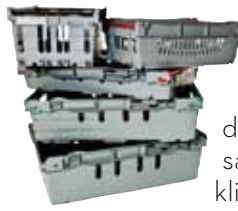
HUR FUNKAR DET? I systemet samlas all information om respektive lastbärarsystem på ett ställe, vilket förenklar hanteringen.

VEM KAN ANVÄNDA? Alla dagligvarubranschens producenter, grossister, butiker, restauranger och storhushåll kan använda systemet.

Källa: SRS

Returlådor minskade koldioxidutsläppen

Hälften av Sveriges färskvaruleveranser till dagligvaruhandeln sker med Svenska Retursystems returlådor. Genom att använda returlådor istället för engångsemballage minskade branschen sina koldioxidutsläpp med 28 700 ton under 2016.

– Om världen ska klara att uppnå de ambitiösa och tuffa klimatmålen är det viktigt att vi alla agerar kraftfullt här och nu. Vi är därför glada över att vi tillsammans med producenter, grossister, butiker och restauranger drar vårt strå till stacken och fortsätter minska branschens koldioxidutsläpp, säger Anna Elgh, vd för Svenska Retursystem.

Under 2016 blev koldioxidbesparingen från returlådorna betydligt större

jämfört med tidigare år. Det beror bland annat på att uttjänta returlådor som inte längre går att laga numera mals ner och återanvänds vid tillverkningen av nya lådor. Utsläppen av växthusgas har även minskat genom att fler turer körs på järnväg och att allt fler transportörer ökar andelen alternativt bränsle. Dessutom har retur-systemet vuxit.

–Returlådorna är inte bara klimatsmarta, de bidrar även till att matsvinnet minskar betydligt på grund av deras stabila konstruktion och att de är ventilerade och inte suger till sig någon fukt, säger Anna Elgh. ■

Ica-handlare i Skogås:

Viktigt att hålla koll på alla sina flöden

Börje Johansson är handlare på Ica Supermarket Skogås. Han är med i den referensgrupp som Svenska retursystem har för att få synpunkter från handlare och representanter för grossister och producenter i framtagandet av Smart pooling. Han poängterar att det är viktigt att ha koll på sina flöden, oavsett om det är srs-backar, tandkräm eller tomater.

– Det är som med alla andra flöden, om det är varor eller betalningar eller något annat, så måste man ha koll och stämma av hela tiden. Vi har returflödet i vår bokföring så vi håller koll genom att stämma av det varje månad. Är det ett konto som sticker iväg då får man leta rätt på vad felet är och det är ofta den mänskliga faktorn, säger han.

Glöm inte att bocka av

Omkring 150 till 200 backar passerar hans butik varje dag och den som är med vid leveranser för in den siffran i systemet.

– Oavsett om det är följesdelar

eller fakturor så är det viktigt att kontrollera dessa på en gång så att det inte blir fel längre fram. Då kan det vara svårt att hitta felet om man inte bockat av ordentligt.

Olika rutiner

Handlare gör lite olika när de kollar av srs-backar. Man kan skriva på en lapp på väggen i lagret, eller så kan man sätta ett streck på väggen som motsvarar ett visst antal backar eller så för man in det i det datasystem man har genom en handenhet.

Och från och med den 15 maj kan handlarna alltså föra in det i Smart poolingsystemet om de vill. Och där

BÖRJE JOHANSSON
ICA SUPERMARKET SKOGÅS

kan de använda Smart pooling hur mycket eller hur lite de vill för sin verksamhet.

– För mig åker siffrorna sen in i bokföringen och ser jag då vid månadsavstämningen att det är stora differenser, jag vet ju att kontot för srs-backar ska ligga på mellan 25 och 30 000* kronor. Gör det inte det går jag till pärmen där vi fört in dagsreturerna varje vecka och kollar. Eftersom det alltid finns ett antal backar kvar i butiken får man räkna med dem också för att få reda på saldot.

*summan motsvarar runt 700 backar

Text: Marie Halldestam

Så är du smart i

Samlade rutiner för SRS returenheter A-E

A. Tydligt ansvar

Utse ansvarig/a för kontroll av SRS returenheter (mottagning och returnering). Det kan vara lämpligt att:

- Kommunicera tydligt på anslagstavla eller dylikt vem/vilka som ansvarar varje veckodag.
- Ordna plats för tomma mallar och ifyllda mallar "Daglig avstämning mottagna och returnerade SRS returenheter" på anslagstavla i anslutning till varumottagningen.
- Skriva ut och fylla på tomma mallar "Daglig avstämning mottagna och returnerade SRS returenheter" och sätta upp dem vid lastningskaj eller butikslager.

B. Information till distributörer och chaufförer

Se till att samtliga distributörer och chaufförer är införstådda med nedanstående rutiner:

- Butikens ansvarige för SRS returenheter räknar inkommande returenheter direkt vid inleverans samt utgående vid returnering/hämtning av tomma enheter.
- Chauffören ska inte lämna butiken förrän räkning är genomförd och avstämd mot distributörens följe-/fraktsedel.
- Chaufför och butikens ansvariga ska kvittera både distributörens följe-/fraktsedel och butikens underlag.

Skriv ut och använd mallen "Daglig avstämning mottagna och returnerade SRS returenheter" för både ankommande gods och returgods.

Samtliga rutiner finns även att hämta på Svenska Retursystems hemsida.

Klicka på länken: www.retursystem.se

C. Utrymme

- Avsätt ett permanent utrymme för tomma SRS returenheter som ska returneras.
- Utrymmets storlek anpassas till volym mellan hämtningar.
- För en mindre butik kan det räcka med två helpallsplatser, en för hellådor och en för halvlådor. För större butiker kan upp till sju pallplatser behövas (en per lådtype och en för halvpallar).
- Märk det utrymme som är avsatt för tomma SRS returenheter med skylt på lämpligt sätt
- Märk på väggen maximal lasthöjd för SRS returenheter med signaltape eller liknande (rekommenderad maxhöjd är 1,25 m).

D. Rätt hantering av returlådorna ute i butik

Sortera och stapla returlådor per lådtype (Hel-/Halvlåda samt färg på byglarna). Se rekommendationer nedan:

- Sortera och stapla returlådorna efter typ redan vid upplockning i butik, sortera till den lastbärare varorna levererades på (Helpall grå, Halvpall svart, RC eller Europall).
- Töm returlådorna på skräp innan de staplas.
- Returlådor vars byglar lossnat ska placeras överst i stuvan och markeras med "trasigt".
- Kör ut lådorna till lagret och placera respektive lådtype på pall på avsedd plats.

Skriv ut och sätt upp planschen "Instruktioner för hantering av returlådor och returpallar" på butikslagret.

i retursystemet

E. Ekonomi och inventering

- Se "Ekonomisk rutin SRS returenheter" för hjälp hur butiken kan arbeta med pantmedlen på ett effektivt sätt.
- Se till att "Daglig avstämning mottagna och returnerade SRS returenheter" samt följe-/fraktsedel för respektive ankommande leverans och returnering förvaras tillsammans sorterade i datumordning och lämnas till ekonomiansvarig.
- Se "Ekonomisk rutin SRS returenheter" för hjälp hur butiken kan arbeta med pantmedlen på ett effektivt sätt.
- Inventera med jämna mellanrum returenheter i butiken. Se "Checklista inventering SRS returenheter".
- I dokument "Ekonomisk rutin SRS returenheter" kan ekonomiansvarig få tips på hantering av pantmedel.

Mottagning och returnering av SRS returenheter

Mottagning vid inleverans/ankommande

- Butikens ansvarige räknar inkommande SRS returenheter direkt vid aktuell leverans.
- Antal mottagna SRS returenheter noteras i mallen "Daglig avstämning mottagna och returnerade SRS returenheter".
- Mottaget antal stäms av mot distributörens följe-/fraktsedel.
- Eventuella avvikelser noteras på distributörens följe-/fraktsedel (på papper eller i handterminal).
- Ansvarig och chaufför kvitterar både butikens underlag och distributörens följe-/fraktsedel.

Returnering/hämtning av SRS returenheter

- Butikens ansvarige räknar utgående SRS returenheter i samband med returnering/hämtning.
- Antal returnerade SRS returenheter noteras i mallen "Daglig avstämning mottagna och returnerade SRS returenheter".
- Returnerat antal fylls i på distributörens följe-/fraktsedel (på papper eller i handterminal)
- Ansvarig och chaufför kvitterar både butikens underlag och distributörens följe-/fraktsedel.
- Dokumenten ska förvaras tillsammans.

HALLÅ DÄR!

BENGT NILERVALL
BETALANSVARIG, SVENSK HANDEL

*Bengt Nilervall, betalansvarig på Svensk Handel!
Om bara lite drygt tre månader blir de sista
sedlarna och mynten ogiltiga i det stora sedel-
och myntutbytet som pågått några år nu. Hur
går det med utbytet för handlarna?*

- Vi är inne i den sista fasen nu och med sedlarna fungerar det bra. Det är värre med mynten. Där går det trögt

VARFÖR GÅR DET TRÖGT MED MYNTEN?

- De flesta handlarna är självförsörjande vad gäller mynt. De behöver inte köpa nya utan det räcker med de mynt som kommer in från kunderna. Och om det inte köps nya mynt så kommer de gamla mynten fortsätta att cirkulera så länge de är giltiga.

VAD KOMMER HÄNDA DÅ NÄR VI NÄRMAR OSS SISTA JUNI? KOMMER KUNDERNA STÅ DÄR MED SINA PÅSAR MYNT OCH VILJA VÄXLA IN DEM?

- Tja, det kan ju hända men då är man riktigt sent ute som kund. Dessutom har handeln ingen skyldighet att ta emot mynten. Vi på Svensk Handel rekommenderar handlarna att sätta en gräns på antal mynt de är villiga att ta emot vid ett köp, exempelvis 25 stycken.

MEN VAD TROR DU KOMMER HÄNDA DÅ?

- Det blir nog snarare så att när kunderna börjar märka att de har fler gamla mynt än nya när tidsfristen börjar närma sig så kommer de att kräva att få nya mynt i retur vid köp för att inte stå där med värdelösa mynt den sista juni. Och då måste handeln att anpassa sig efter det och köpa in nya mynt.

DE SOM HAR MYCKET MYNT DE VILL BLI AV MED DÅ, HUR SKA DE GÖRA?

- De får gå till de banker eller växlingskontor som tar emot dem. De kan också gå till de butiker som har växlingsautomater. Kunder kan gå in på Myntkartan.se för att

se närmaste ställe man kan växla in sina mynt. Men det tas alltid en avgift att växla in mynt.

MEN OM VI GÅR TILLBAKA TILL DET DÄR OM ATT HANDLARE MÅSTE KÖPA IN NYA MYNT. DET KOSTAR ALLTSÅ PENGAR ATT KÖPA MYNT FRÅN RIKSBANKEN?

- Ja det gör det. Så det kommer att bli en stor kostnad som handlarna måste ta för att de nya mynten ska ut på marknaden med tanke på hur lite de behöver köpa normalt sett.

BORDE INTE RIKSBANKEN STÅ FÖR DEN KOSTNADEN? DET ÄR JU RB SOM BESTÄMT ATT NYA MYNT OCH SEDLAR SKA TILLVERKAS.

- Vi tycker ju såklart det, att det är fel att kostnaden vältras över på handeln. Vi hade hellre sett att såväl Riksbanken som bankerna tog ett större ansvar men Riksbanken anser att de står för tillverkningskostnaderna och informationen till handeln och hushållen och att det får räcka.

MEN ETT LITET BIDRAG KUNDE VÄL HANDELN FÅTT I ALLA FALL?

- Ja vi bad om bidrag av riksbanken för våra kostnader i samband med utbytet av sedlar och mynt men de tvärt nej. Däremot lyckades vi avstyra Riksbankens idé im att prägla en tjugo-krona och införa på marknaden.

HAR KONTANTER EGENTLIGEN NÅGON FRAMTID?

- Nej, inte på längre sikt i alla fall. Redan idag betalas köpen i handeln till 80 procent med kort och för hotell- och restaurangbranschen hela 90 procent. År 2020 räknar vi med att 90 procent av betalningarna inom handeln kommer att ske digitalt, med swish eller kort. Och händer inget drastiskt så har kontanterna spelat ut sin roll framåt 2030.

Text: Marie Halldestam

Fakta | Sedel- och myntutbytet

- Den 1 oktober 2015 infördes nya 20-, 50-, 200- och 1 000-kronorssedlar.
- Den 3 oktober 2016 infördes nya 100- och 500-kronorssedlar och nya 1-, 2- och 5-kronor.
- Efter den 30 juni 2016 blev de äldre 20-, 50- och 1 000-kronorssedlarna ogiltiga.
- Efter den 30 juni 2017 blir de äldre 100- och 500-kronorssedlarna samt de äldre 1-, 2- och 5-kronorna ogiltiga.
- Det enda myntet som inte omfattas av utbytet är 10-kronan.

Källa: Riksbanken

MÅSTE MAN TA EMOT KONTANTER?

Flera handlare har hört av sig och undrat om man är tvungen att ta emot kontanter - i synnerhet om man har Ica-banken. Men det måste man inte - bara man är tydlig med att man inte tar emot kontanter.

Det går ett rykte på sociala medier att alla banker är skyldiga att ta emot kontanter. Flera ICA-handlare har hört av sig om detta, lite oroade eftersom de är Icabanken också. Så hur ligger det till?

Är man tvungen att ta emot kontanter om man har Ica-banken? Vi kollade upp det med Bengt Nilervall som är betalningsansvarig på Svensk Handel.

Så här svarade han efter att ha försäkrat sig i frågan genom att kontakta Riksbanken:

“Banker har inga krav på att hantera kontanter. Det finns inget sådant inskrivet i bankoktrojen. Det är upp till varje bank bara man tydliggör spelreglerna för sina kunder. De lever alltså under samma regelverk som handeln i detta avseende, det vill säga att det är avtalsfriheten som råder.

Med andra ord - handlare som inte vill ta emot kontanter bör var tydliga i det gentemot sina kunder. En förklarande skylt med hänvisning till att avtalsfrihet råder fungerar bra liksom riktade utskick.

Text: Marie Halldestam

Välkommen till Livsmedelshandlarnas Årsstämma 2017

Bäste Handlare och medlem!

Den 6 april 2017 är det dags för Livsmedelshandlarnas årsstämma. Det är då vi går igenom vad som hände 2016, vad som kommer att hända 2017 samt tar del av årsredovisningen 2016. Val av styrelse är också en viktig del av stämmans arbete. Kom dit och påverka vad Livsmedelshandlarna ska arbeta med i framtiden, träffa trevliga kollegor under lättsamma former.

När: Den 6/4 2017, start klockan 15.00 med efterföljande trekamp och middag.

Var: Ballbreaker Kungsholmen Stockholm, Lindhagensgatan 114

Anmälan och frågor: Skicka ett mail till par.bygdeson@livsmedelshandlarna.se

Stämmohandlingar: Kommer till dig som anmält dig senast en vecka innan stämman.

Varmt välkommen önskar
Livsmedelshandlarnas styrelse genom

Lars Inge Melin, ordförande

livsmedels
 HANDLARNÄ

Sparrisfestivalen erbjuder utan kostnad en presentation på sin hemsida av de grönsakshandlare som uppfyller punkterna 1-3. Dessutom erbjuds de rätten att använda varumärket Sparrisfestivalen under den tid de är med i Sparrisfestivalen. Sparrisfestivalen marknadsför sin hemsida till allmänheten via media och direktreklam.

Som en extra service erbjuds Grönsakshandlarnas kunder dessutom kostnadsfri professionell rådgivning med att matcha passande vin till deras sparrisrätter ur ett hemligt sortiment för finsmakare hos Systembolaget, med viner man endast kan komma åt genom att man känner till varunumret.

1. Vi är medvetna om att det är stor skillnad på sparris och sparris. För att garantera våra kunder en kvalitetsupplevelse och för att säkerställa jämna leveranser, säljer vi Sparrisfestivalens sparris, den s.k. OGA-sparris under den tid vi är med i Sparrisfestivalen. Vi beställer den hos vår ordinarie grönsaksgrossist eller om det skulle vara problem att få tag i den, så meddelar Sparrisfestivalen var vi kan få tag i den. Vi förbehåller oss rätten att även sälja annan sparris, om vi så önskar.

2. Om vi därutöver köper och sätter upp nedanstående dubbelsidiga banderoll på synlig plats samt lägger in en hänvisning (Sparrisfestivalens logga med sparrisknippena ovan med en länk) till www.sparrisfestivalen.nu, i vårt veckoblad och på vår hemsida, så erhåller vi en presentation på Sparrisfestivalens hemsida utan extra kostnad.

3. Sparrisfestivalen går 5-27 maj. Vi förbehåller oss rätten att förkorta eller förlänga den tid vi är med. Vi har också rätt att när som helst ansluta resp. avbryta vårt deltagande. Om vi inte är med hela perioden meddelar vi Sparrisfestivalens ledning, så att gäster som kommer till vår butik via Sparrisfestivalens hemsida inte skall behöva komma förgäves och bli besvikna.

Kontakta oss på info@sparrisfestivalen.nu, för mer info: www.sparrisfestivalen.nu

Testa våra medlemsnyttor

Juridisk rådgivning

Advokatfirman NorelidHolm står för den juridiska medlemsnyttan som omfattar tre timmars gratis rådgivning.

Firman grundades 2006 av advokaterna Christer A. Holm och Susanna Norelid och de bistår varje medlem med affärsjuridisk rådgivning.

Det kan röra sig om att få hjälp med problem som dykt upp eller hjälp med ett anställningsavtal för en försteman eller avdelningschef.

Livsmedelssäkerhet

Konsultbolaget Adaptsia erbjuder tre timmars gratis rådgivning i livsmedelssäkerhet.

Här kan du och din personal få stöd och hjälp att utnyttja lagstiftningen och hitta smarta rutinklönningar för tillämpningen i egenkontrollarbetet.

Dessutom får du hjälp i frågor kring lagstiftning, vad som gäller vid myndighetens krav och annat som rör livsmedel och livsmedelssäkerhet.

Tjäna pengar på vårt ramavtal – se över din avfallshantering!

Kontakta oss för ett skräddarsytt avtalsförslag som ger bästa möjliga utfall för Din butik.

Genom vårt unika ramavtal kommer Du få, förutom en bra avfallshantering utförd av lokala entreprenörer, tillgång till en löpande revision av Dina avfallskostnader och möjligheter till ständiga förbättringar. Detta genom vår oberoende samarbetspartner Svensk Avfallsrådgivning AB.
Ring mig på 08-202450 eller mejla på info@livsmedelshandlarna.se

Vi hör! Pär Bygdeson, vd Livsmedelshandlarna

FÖR BÄTTRE AFFÄRER
livsmedels HANDLARNNA

Pär Bygdeson
vd Livsmedelshandlarna

Sök pengar ur Stickans fond

Du som handlare eller butiksanställd har möjlighet att söka pengar ur Stickans fond. Möjligheten gäller inte bara handlare, utan även handlares barn, samt butiksanställda.

Livsmedelshandlarna är sedan 1936 förvaltare av en stiftelse som heter Stickan och som är en understödsfond till Solstickan.

Syftet med Stickan är att hjälpa gamla och sjuka eller andra behövande med anknytning till livsmedelshandeln i Sverige. Antingen som ägare eller före detta ägare, anställd eller före detta anställd samt minderåriga barn och efterlevande till dessa.

För en mer detaljerad genomgång över vilka som kan söka pengar ur stiftelsen Stickan, se paragraf fyra i rutan intill.

Om du är intresserad av att söka pengar ur Stickan så gör du det genom att skriva ett brev och berätta om vem du är, vilken koppling du har till livsmedelshandeln i Sverige, samt varför du söker pengar och hur mycket.

Glöm inte att skriva ditt namn och din adress samt gärna ett telefonnummer som vi kan nå dig på.

Sänd sedan ansökan till: info@livsmedelshandlarna.se eller till Stiftelsen Stickan, c/o, Livsmedelshandlarna, 103 29 Stockholm.

Alla inkomna brev behandlas konfidentiellt och beslut om utbetalningar tas i samband med något av Livsmedelshandlarnas ordinarie styrelsemöten.

Dessa kan söka

Stickans stadgar, §4

Av de medel som stiftelsen erhåller från Stiftelsen Solstickan ska högst 85 % delas ut till de till Sveriges Livsmedelshandlareförbund anslutna länsförbundens understödsfonder eller solstickestiftelser.

Vad som återstår skall förvaltas av stiftelsen för att enligt i dessa stadgar närmare angivna grunder utdelas såsom understöd till behövande gamla och sjuka köpmän eller affärsbiträden, som äro eller varit verksamma inom speceri- och livsmedelsbranschen ävensom till efterlevande make och minderåriga barn till köpman eller affärsbiträde inom nämnda bransch.

Dessa understöd må årligen högst uppgå till det belopp, som enligt § 1 tilldelas stiftelsen från Stiftelsen Solstickan jämte å kapitalet belöpande ränta.

Med köpman förstås härvid person, som är eller varit ägare till eller aktivelägare i detaljaffär, även om densamma drivits i aktiebolagsform.

EN UNDERSTÖDSFOND TILL STIFTELSEN SOLSTICKAN